

Motto: „A čím se modlíš ty?“ „Podlahou a lavicí.“ (Anežka Kovalová)

V podstatě racionálně postavený koncept projektu je propojen řekl bych až s iniciační zkušeností autora, s jeho hlubokým prožitkem úmrtí blízkého člověka a okolností s ním spojených. V tomto případě s následným odumřením stromu, s nímž byl život zemřelé babičky spojen. Jednotlivé části projektu (atributy příběhu) symbolizují autorem pojmenovaná zastavení na pomyslné cestě. V realizaci autor evokuje pravdě pietní prostor, který věrohodně, nepateticky, neinterpretčně předkládá autorovu prostou zkušenost a její prožitek. Zpřítomněný a zpřítomňovaný „příběh“ je však jen podmínkou vzniku instalace, domnívám se, že jeho obsah překračuje. Instalace není v místnosti hermeticky uzavřená. Na jedné straně si v ní „věci odpovídají“, „vystačí si“, na druhé straně jsme se subjekt - „já“ - , a jak jsem se mohl přesvědčit i více přítomných, stali přirozenou součástí prostředí, tedy i interakcí s jednotlivými jeho částmi nebo vlastnostmi. A řekl bych, že nezbytnou součástí, jak ve smyslu „funkce prostředí“, jeho siločar, významových konfigurací jednotlivých částí, tak aktivního, v podstatě tvůrčího subjektu „diváka“, „vnímatele“. Přičemž interpretační, analytickou roli chápu v tomto smyslu vlastně za nadbytečnou. Andrej Tarkovský píše – přibližně: Sledování je spojeno s tvorbou, analýza s ničením. Mimořádný dojem, řekl bych spíše identifikování se s prostorem, neruší ani nedokonalosti, dané jeho častým používáním. Další pojem, který však trochu zneužiji, je souznění, ale nyní nejen ve smyslu patření si částí, ale ve smyslu znění, akustika prázdného prostoru, akustika prostoru s pohybujícími se lidmi, akustika korespondující s proměnlivostí prostoru v optických odrazech ve sklech a opět podporující jeho pietnost...

Při domýšlení obsahové i formální stránky, které jsou v této instalaci jinak v jednotě, tedy nepřevládá jedna nad druhou, respektive forma, interakce s prostředím opakovaně vybízí k dalším významovým interpretacím. Ke zvážení může být, zda by nebylo přesnější u části Loučení pojednání celé plochy černou hmotou. Záměrně nepíšu barvou, protože spíše jde o imanentní materiál, nesoucí sám o sobě potenciální významy (symbolika černé je jen jedním z nich). A směřuji ještě k tomu, zda by taková hmota neobstála samostatně, tedy bez „nosiče“, kterým je v tomto případě podkladová deska na rámu. Je to ostatně řešení, které Tomáš Prokop zná a tematizoval je různým způsobem v jiných svých realizacích a pokud se tentokrát rozhodl pro toto řešení, pravděpodobně i proto, že lépe odpovídá komornosti a pietnosti... U části Poslední pohled je stylizovaný tvar rakve uložen do formátu i ve smyslu obrazu v obrazu a ten potom do prostoru jakési smuteční kaple za sklem. Sklo jako nepropustná, ale i nepostihnutelná hranice. Oddělující tedy, ale zároveň propojující s prostředím, reflektující prostředí zrcadlením se jeho neměnných i proměnlivých prvků... Věci za sklem, viditelné, ale nedostupné...

Známa teze Roberta Morrise říká, že jednoduchá forma ještě nemusí znamenat jednoduchost v zakoušení. Asi nejsilnější, nepřekvapivější, nejvlastnější na Prokopově realizaci, je propojení jejich jednotlivých částí s imanencí prostoru; identita přítomného, uchopitelného, dotýkaného s fyzicky nepřítomným, respektive jejich vzájemná inverze... Vůbec nejsilněji na mě působí jakési „věcnění“ prostoru a možnost jej prožít ve vteřině nebo v jejím zlomku... Prostor není přibližný, možný nebo jeden z možných, ale právě určitý, věcný a tato věcnost, jako by byla transcendována... .. Nejspíš bych ho pojmenoval jako „prostor přijímání“, čili proměňování (a rád se zároveň přeje jen vyhnul pojmům duchovní, kontemplativní...). Instalace tak pro mě nečekaně v několika rovinách násobila to, co je přítomné i to, co chybí, přesněji zpřítomňovala právě to „chybějící“.

Navrhuji hodnocení „A“

Petr Veselý

V Brně 5. 6. 2015

PV

